

Regeringskansliet
Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

LRFs yttrande över förslag till förordning om elstöd till företag (KN2023/02353) samt promemorian Vissa förfarandefrågor för elstöd till företag (Fi2023/00722)

Lantbrukarnas riksförbund, LRF, noterar att organisationen *inte* har erbjudits möjlighet att lämna synpunkter på förslaget och promemorian, trots att LRF har ca 64 000 medlemsföretag och därmed är landets största småföretagarorganisation. LRF väljer ändå att yttra sig över remissen eftersom flera av våra medlemsföretag är stora elförbrukare och utgör drygt 10 procent av de företag som förväntas bli föremål för elstöden.

LRF medverkar till utveckling av företag och företagare inom de gröna näringarna med jord, skog, trädgård och landsbygdens miljö som bas, så att de kan förverkliga sina ambitioner om tillväxt, lönsamhet och attraktionskraft.

Sammanfattning

LRF anser att det är mycket välkommet att ett förslag till elstöd till företag nu har lämnats. Många företag har på grund av rådande situation likviditetsbrist och det hade varit önskvärt att ett stödsystem hade varit på plats långt tidigare. Emellertid verkar de förfaranden som föreslår vara både väl genomtänkta och borga för en snabb handläggning och utbetalning.

Det finns dock vissa oklarheter i förslaget som bör förtydligas, t.ex. avseende om avdrag för tidigare erhållna stöd ska göras samt varför inte möjligheten att lämna stöd om 250 000 euro per jordbruksföretag nyttjas, d.v.s. 2,8 miljoner istället för 2,5 miljoner kronor.

LRF är positiv till att Skatteverket ska vara handläggande myndighet.

LRF anser dock att även företag i de två nordligaste elområdena (elområde 1 och 2) bör medges elstöd.

Postadress

Lantbrukarnas Riksförbund
105 33 Stockholm

Besöksadress

Franzégatan 1B
Stockholm

Telefon

010-184 40 00

E-post

info@lrf.se

Hemsida

www.lrf.se

LRFs synpunkter

De gröna näringarna genomgår för närvarande en omställning med målet att nå fossiloberoende det närmaste decenniet. Detta innebär ambitiösa satsningar för att öka andelen fossilfri energi i produktionen samt producera fossilfri el och drivmedel från sol, vind, vatten och biogas.

Omställningen har inneburit att elförbrukningen inom de gröna näringarna har ökat i takt med ökad robotisering och automation samt eldrivna maskiner. Vidare används el vid torkning, belysning och uppvärmning samt i kyl- och lagerutrymmen, vilket tillsammans gör att de svenska gröna näringarna årligen förbrukar ca 1,5 TWh elektricitet.

Sedan kostnaderna för energi och andra insatsvaror började stiga hösten 2021 har kostnaderna för de svenska gröna näringarna stigit med cirka 15 miljarder kronor mellan 2021 och 2022 enligt Jordbruksverkets sektorkalkyl. En betydande del av detta utgörs av de ökade elpriserna.

Då jordbruksföretagen i våra främsta konkurrentländer redan under 2022 har erhållit olika typer av kompensation för höjda elpriser eller s.k. pristak på el och gas har konkurrensen gentemot dessa snedvridits. Sedan Rysslands invasion av Ukraina den 24 februari 2022 har EU-kommissionen godkänt ca 180 statsstöd från de 27 EU-länderna, de flesta energistöd, på sammanlagt drygt 670 miljarder euro. Det har därför inte gått att konkurrera på lika villkor, vilket missgynnat svensk livsmedelsproduktion. Det nu föreslagna elstödet är därför både välkommet och nödvändigt.

Med anledning av förslaget vill LRF framföra följande:

- På sidan 3 i förslaget anförs att *”Då stödet inte är utformat med syftet att täcka de kostnader som ett företag haft under perioden oktober 2021– september 2022 utan i stället använder förbrukningen under denna period som ett underlag för beräkning av stödets storlek, behöver inga andra statliga stöd avräknas.”* I 17§ till utkastet till *Förordning om elstöd till företag* anförs emellertid att *”Om ett eller flera företag i en intressegemenskap till någon del är verksamma inom primärproduktion av jordbruksprodukter får det sammanlagda stödet till de företagen inte överstiga 2,5 miljoner kronor. Från detta belopp och det maximala stödet enligt 15 § ska avdrag göras för stöd som har beviljats samma företag enligt förordningen (2022:1365) om statligt stöd för ökade kostnader inom jordbrukssektorn.”* LRF anser att detta är motsägelsefullt och vill framhålla att kommissionen i sitt meddelande *Tillfällig krisram för statliga stödåtgärder till stöd för ekonomin till följd av Rysslands angrepp mot Ukraina* (EUT 2022/C 426/01) anför att den rådande krisen förorsakat betydande ekonomisk osäkerhet, stort handelsflödena och leveranskedjorna och lett till exceptionellt stora och oväntade prisökningar, särskilt på naturgas och el, men även på många andra insatsvaror, råvaror och primärvaror, bland annat inom den jordbruksbaserade livsmedelssektorn. Att göra avdrag av elstöden för andra stöd erhållna för exceptionella kostnader under 2022 skulle orsaka ytterligare svårigheter för jordbruksföretagen.
- LRF noterar vidare på sidan 5 i förslaget att *”därutöver tillkommer ett tak på 2,5 miljoner kronor för ett företag som är verksamt inom primärproduktion av*

jordbruksprodukter.” I den tillfälliga krisramen fastställer kommissionen emellertid ett stödtak på 250 000 euro per företag som är verksamt inom primärproduktion av jordbruksprodukter. LRF ställer sig frågande till varför inte kommissionens stödtak ska tillämpas fullt ut. Stödtaket borde istället vara 2,8 miljoner kronor per företag baserat på Riksbankens officiella eurokurs. Det finns bl.a. växthusföretag i elområde 4 som har haft en så stor elförbrukning under den aktuella perioden att de slår i stödtaket. Som följer av artikel 107.3 b i EUF-fördraget får kommissionen förklara stöd förenligt med den inre marknaden ”*för att avhjälpa en allvarlig störning i en medlemsstats ekonomi*”. Av detta följer att det är sannolikt att kommissionen skulle acceptera att även Sverige tillämpar det fastslagna stödtaket.

- LRF vill även poängtera vikten av att de företag som endast har en uttagspunkt för el som delas med det egna hushållet inte får missgynnas och kan erhålla stöd inom ramen för det nu föreslagna systemet för elstöd till företag. LRF har tidigare påpekat att ett lämpligt sätt att undvika felaktigheter är att använda sig av Skatteverkets uppgifter om återbetalning av skatt på jordbruksel för att undvika att enskilda firmor inom jordbruket särbehandlas.
- Det är positivt att regeringen föreslår att Skatteverket ska hantera stödet. Denna myndighet har stor vana av att arbeta med företag, bl.a. genom ordningen med återbetalning av energiskatt på el som har förbrukats i yrkesmässig jordbruksverksamhet, som ovan anförts. LRF vill framhålla vikten av att regelbördan för att erhålla elstöden måste minimeras.
- När det gäller företag som är berättigade till stöd står det på sid 2 i förslaget att företaget behöver ha rätt att ta ut el i uttagspunkten enligt ett avtal med ett nätföretag den 17 november 2022. Längre fram framgår hur fusioner och dödsbon ska hanteras. Emellertid är det lite oklart hur ett ägar- eller generationsskifte efter den 17 november 2022 ska bedömas då en ny person i praktiken är ansvarig för det elavtal som gällde 17 november. Ett förtydligande på denna punkt behövs.

LRF vill inte förlänga tidsutdräkten ytterligare, utan stödjer det föreslagna systemet, men framhåller vikten av att elstöden utbetalas skyndsamt. Det finns mycket som tyder på att elpriserna fortsatt kommer att vara höga. Framtida åtgärder behöver vara betydligt mer skyndsamma. Därför kan övervägas icke-selektiva åtgärder generell natur som inte utgör statligt stöd. Sådana icke-selektiva åtgärder kan exempelvis utgöras av allmänna nedsättningar av skatter eller avgifter, reducerade skattesatser för leverans av naturgas, el eller fjärrvärme eller minskade nätkostnader eller nedsättning av harmoniserade miljöskatter som uppfyller minimiskattenivåerna och reglerna i energiskattedirektivet.

Stockholm den 6 mars 2023

Pernilla Winnhed
Avdelningschef Näringspolitik och företagande

Johnny Kjellström
Chef LRF Trädgård

Kopia till

kn.e.remissvar@regeringskansliet.se

nils.elding.larsson@regeringskansliet.se

li.registrator@regeringskansliet.se

anders.drottja@regeringskansliet.se